

Metodika sociálnej práce zameranej na problematiku protidlhového poradenstva

Mgr. Karol Tóth, a kol.

Projekt
DOM.ov

Metodika sociálnej práce zameranej na problematiku protidlhového poradenstva

Autor: **Mgr. Karol Tóth, a kol.**
Recenzentka: **JUDr. Zdenka Polednáková**

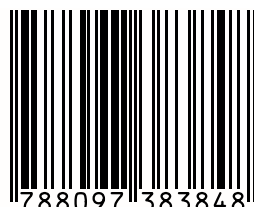
Vydavateľ: **Projekt DOM.ov**
Umiestnenie: **www.projektdomov.sk**
Počet strán: **33**
ISBN: **978-80-973838-4-8**
EAN: **9788097383848**
Grafická úprava: **Laco Ontko**

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani jeho žiadnu časť nemožno reprodukovat', ukladať do informačných systémov alebo inak rozširovať bez súhlasu majiteľa práv.

Za odbornú stránku tejto publikácie zodpovedajú autori. Rukopis prešiel jazykovou úpravou

© **2021 Projekt DOM.ov**

ISBN: 978-80-973838-4-8

9 788097 383848

Metodická príručka je určená pracovníkom v pomáhajúcich profesiách, najmä terénnym sociálnym pracovníkom. Je praktickou pomôckou pri predchádzaní a riešení zadĺženia.
Vznikla v rámci projektu:

Lepšie verejné politiky pre bývanie marginalizovaných rómskych komunit

Kód projektu ITMS2014+: 314011Q491

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

OBSAH

ÚVOD	4
1 PREVENCIA PROTI ZADLŽOVANIU SA	5
1.1 DODRŽIAVANIE FINANČNEJ DISCIPLÍNY	5
2 AKO SA BRÁNIŤ PRED NEPRIJATEĽNÝMI PODMIENKAMI V SPOTREBITEĽSKÝCH ZMLUVÁCH	7
2.1 ZÁKON O SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROCH A O INÝCH ÚVEROCH A PŮŽIČKÁCH PRE SPOTREBITEĽOV	7
2.2 POSTUP BRÁNENIA SA PRED NEPRIJATEĽNÝMI PODMIENKAMI V ZMLUVÁCH	9
2.3 PRÍKLAD DOBREJ PRAXE V BRÁNENÍ SA PRED NEPRIJATEĽNÝMI PODMIENKAMI V ZMLUVÁCH	9
3 EXEKÚCIE	11
3.1 LEGISLATÍVNE ZMENY EXEKUČNÉHO PORIADKU – ZÁKON O UKONČENÍ NIEKTORÝCH EXEKUČNÝCH KONANÍ	11
3.2 NAJČASTEJŠIE OTÁZKY A ODPOVEDE TÝKAJÚCE SA LEGISLATÍVNYCH ZMIEN EXEKUČNÉHO PORIADKU	14
3.3 KRÁTKE ZHRNUTIE KAPITOLY O EXEKÚCIÁCH	17
4 OSOBNÝ BANKROT	19
4.1 ODDLŽENIE PROSTREDNÍCTVOM KONKURZU A SPLÁTKOVÉHO KALENDÁRA	20
4.2 AKO POSTUPOVAŤ V PRÍPADE „OSOBNÉHO BANKROTU“ PRED NÁVŠTEVOU CENTRA PRÁVNEJ POMOCI	21
4.3 NAJČASTEJŠIE OTÁZKY A ODPOVEDE TÝKAJÚCE SA OSOBNÉHO BANKROTU	24
4.4 KRÁTKE ZHRNUTIE KAPITOLY O OSOBNOM BANKROTE	26
ZÁVER	28
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	29
ZOZNAM PRÍLOH	39

ÚVOD

Zadlžovanie obyvateľstva je prirodzeným javom ekonomického vývoja. Trendom na Slovensku je rýchlo sa zvyšujúce zadlženie obyvateľstva úvermi. Slovenský rast zadlženosti domácností bol v závere roka 2018 najvyšší v strednej a východnej Európe aj v eurozóne. V roku 2018 bolo Slovensko po Dánsku druhou krajinou s najrýchlejšie sa zadlžujúcimi domácnosťami v EÚ. Podiel dlhu domácností na HDP bol naďalej najvyšší spomedzi krajín strednej a východnej Európy a jeho rozdiel oproti úrovni celej EÚ klesol na nové historické minimum. Navyše, aktuálna zadlženosť slovenských domácností sa pohybuje na úrovni 45 % HDP a to je už uprostred pásma, ktoré Medzinárodný menový fond považuje za úroveň s potenciálne negatívnym dopadom na rast ekonomiky. Znamená to, že výška úverov slovenských občanov sa v posledných rokoch tak zásadne zvýšila, že môže spôsobovať vážne problémy.¹

Aj z vyššie uvedených dôvodov je dôležité venovať tejto téme pozornosť a zvyšovať finančnú gramotnosť ľudí, aby sa svojím nezodpovedným finančným správaním nedostali do existenčných problémov. Táto metodika zameraná na protidlhové poradenstvo bližšie približuje informácie o tom ako dodržiavať finančnú disciplínu a tým predchádzať zbytočnému zadlžovaniu sa. Taktiež sa budeme venovať aj téme ako sa chrániť pred neprijateľnými podmienkami v zmluvách, ako aj legislatívnym zmenám exekučného poriadku, čo nám viac priblíži problematiku tzv. „starých exekúcií“. A v závere tejto metodiky sa budeme zaoberať oddlžením prostredníctvom konkurzu alebo splátkového kalendára, tzv. „osobným bankrotom“. Cieľom tejto metodiky je poskytnúť vám informácie, ktoré vám môžu byť nápomocné pri práci s ľuďmi, ktorí majú finančné problémy a nevedia si sami pomôcť.

1 NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA: *Stratégia Národnej banky Slovenska na podporu finančnej gramotnosti*, s. 7. 2019.

1 PREVENIA PROTI ZADLŽOVANIU SA

Ľudia na Slovensku stále často hazardujú so svojou finančnou stabilitou. Výpadok príjmu či iná nepredvídateľná situácia pritom môže zaskočiť kohokoľvek a jej následky nemusia byť práve príjemné. Pritom stačí osvojiť si základné návyky finančnej disciplíny, myslieť na zadné vrátka a v dobrých časoch sa na prípadné turbulencie vopred pripraviť. Ekonomickí odborníci odporúčajú ideálne finančné rozloženie príjmov 10 : 20 : 30 : 40. Toto ideálne finančné rozloženie príjmov vychádza z optimálneho nastavenia štyroch najdôležitejších atribútov zdravého finančného hospodárenia, ktorými sú tvorba finančnej rezervy, vytváranie dlhodobých aktív, výška úverov a výška finančnej spotreby domácnosti.

1.1 Dodržiavanie finančnej disciplíny

V tejto časti si bližšie priblížime spomínané ideálne rozloženie finančných príjmov, či už pre jednotlivca, alebo aj pre rodinný rozpočet; ako aj ďalšie pravidlá, ktorých dodržiavanie prispieva k finančnej stabilite.

10 = Finančná rezerva

10 % mesačného príjmu jednotlivca či domácnosti by malo slúžiť na vytváranie dostatočnej finančnej rezervy. Spomínaných 10 % z príjmu je vhodné odložiť čo najskôr po výplate a odložených peňazí sa nedotýkať a míňať iba zvyšok. Pravidelným odkladaním 10 % z príjmu sa dá zabezpečiť finančnú stabilitu v domácnosti v prípade vzniku neočakávaných situácií v rodine. Ideálna suma finančnej rezervy je vo výške šiestich mesačných príjmov domácnosti.

20 = Poistenie

20 % mesačného príjmu jednotlivca či domácnosti by malo smerovať na poistenie. V základe môžeme rozlišovať 2 piliere poistenia.

Prvý pilier poistenia je ochrana pred výpadkom príjmu formou vhodne nastaveného životného poistenia. V súčasnosti na finančnom trhu existujú vhodné formy životného poistenia, ktoré jednotlivca i jeho blízkych chránia v prípade vzniku závažných nepredvídateľných udalostí, akými sú dlhodobá práceneschopnosť či strata zamestnania, alebo úmrtie.

Druhým pilierom poistenia je sporenie na dôchodok. Ak človek očakáva aj po svojom odchode na dôchodok určitý životný štandard, je zrejmé, že dôchodok od štátu naň stačiť nebude. Význam prípravy na dôchodok nad rámec dôchodkového zabezpečenia spočíva v predovšetkým v čase.

Vhodne zvolené riešenie pre dôchodkové zabezpečenie si treba zvoliť čím skôr v produktívnom veku.

30 = Úvery

Výška úverov v domácnosti by nemala presiahnuť 30 % z celkových príjmov. Spomínaných 30 % je maximálna výška úverového zaťaženia rodinného rozpočtu a nie jeho odporúčané percento. Presiahnutie tejto hranice 30 % totiž už ohrozuje bežný život rodiny a schopnosť financovať akékoľvek iné potreby domácnosti.

40 = Spotreba

Bežná finančná spotreba domácnosti, zahŕňajúca výdavky na stravu, cestovanie či voľný čas, by mala byť na úrovni maximálne 40 % z mesačných príjmov rodiny. Najefektívnejším spôsobom, ako si udržať túto hladinu, je presne plánovať svoje mesačné výdavky, ich výšku si zapisovať a pravidelne kontrolovať. V súčasnosti sa dajú na tento účel využívať aj rôzne mobilné aplikácie, ktoré pomáhajú sledovať finančné toky jednotlivca (napr. Bluecoins, Buxfer, Wallet atď.). Ak počas mesiaca nastane situácia, že finančný plán bol prekročený, zvyšok výdavkov je nutné zregulovať tak, aby ste na konci mesiaca neboli v strate. Pri každej položke nákupov je dôležité zamyslieť sa nad nutnosťou jej kúpy, mnohokrát takýto prístup dokáže usporiť nemalé sumy. Práve zníženie bežnej spotreby je mnohokrát kľúčom k zabezpečeniu zdravšej finančnej kondície domácnosti.²

Medzi ďalšie pravidlá finančnej disciplíny by sme mohli zaradiť pravidlo „nemíňať viac ako mám“. Tu by som uviedol výnimku v prípade bývania, keďže táto oblasť je pre život človeka dôležitá a nasporiť si finančnú hotovosť na kúpu nehnuteľnosti je pri dnešnom stave trhu s realitami a z priemerného príjmu človeka veľmi náročné. Tu máme skôr na mysli nebrať si zbytočne úver napr. na dovolenku, šperky, šaty, elektroniku, a i. Úvery tohto druhu by mohli človeka priviesť do platobnej neschopnosti. Ak už aj človek spotrebný úver má, bez ohľadu na dôvod, pre ktorý si ho zobral, je dôležité splácať ho pravidelne. Pravidlo „pravidelnosti“ je veľmi dôležité; ak je toto pravidlo dodržiavané, nehrozí vymáhanie dlhu prostredníctvom exekúcie, taktiež si človek udržiava dobré hodnotenie (tzv. rating) z pohľadu bankových inštitúcií, čo môže byť nápomocné pri získavaní hypotekárneho úveru na bývanie.

V rámci dodržiavania finančnej disciplíny ako prevencie proti zadlžovaniu sa je teda dôležité dbať na niekoľko vyššie spomínaných pravidiel. Svoj príjem pravidelne prerozdeľovať v pomere 10 : 20 : 30 : 40, čo znamená použiť 10 % zo svojho príjmu na tvorenie rezerv, 20 % použiť na poistenie (či už príjmu, zdravia, dôchodku atď.), maximálne 30 % svojho príjmu použiť na splácanie úverov a zvyšných 40 % použiť na bežnú spotrebu. Tiež je dôležité míňať len tolko peňazí, koľko máme k dispozícii, a nebrať si zbytočné úvery. A v neposlednom rade je dôležitá pravidelnosť či už pri sporení, alebo aj splácaní úverov. Dodržiavanie týchto pravidiel vytvára ideálny predpoklad na ochranu pred zadlžením sa, ktoré by nás mohlo priviesť do existenciálnych problémov.

2 PARTNERS GROUP SK: *Ideálne finančné miery sú 10:20:30:40*. 2014.

2 AKO SA BRÁNIŤ PRED NEPRIJATEĽNÝMI PODMIENKAMI V SPOTREBITEĽSKÝCH ZMLUVÁCH

Neraz sa v minulosti stávalo, že si človek zoberal pôžičku alebo nejaký tovar na splátky a v konečnom dôsledku danú službu alebo tovar neúmerne preplatil. Čo robiť v prípade, ak bol človek takýmto spôsobom „podvedený“? Na to, aby sme vedeli, ako postupovať v takýchto prípadoch, je dôležité spomenúť Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 129/2010 Z. z.

2.1 Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov

Bližšie si uvedieme niektoré pojmy, ktoré sa v zákone č. 129/2010 Z. z. spomínajú, s cieľom lepšie porozumieť tomu, ako nám môže byť spomínaný zákon nápomocný pri ochrane ľudí, ktorí podpísali pre nich nevýhodné spotrebiteľské zmluvy. Vyššie spomínaný zákon bližšie špecifikuje termíny ako napríklad predmet zmluvy o úvere, odplata alebo čo musí úverová zmluva obsahovať a aké sú neprijateľné podmienky v úverových zmluvách.

Predmet zmluvy o úvere:

- zmluvou vám majú byť dodané služby, tovar, pričom službou je napríklad zaplatenie toho, čo si kupujete, kreditnou či debetnou kartou;
- poskytnutie peňazí (v tomto prípade tovarom sú peniaze).

Odplata:

- je to, čo vy ako dlžník máte urobiť – a to zaplatenie peniazmi;
- odplata má formu úroku, pričom zákon inú formu odplaty nepozná;
- neprimerane vysoká odplata k výške a dĺžke úveru je v rozpore s dobrými mravmi a nazýva sa úžera.

Predmet zmluvy o úvere je to, čo si zmluvou dojednávajú dve strany a musia si to dojednať jasne a zrozumiteľne. Ak si to takýmto spôsobom nedojednávajú, tak sa navzájom klamú, a keď sa klamú, tak ide o NEPLATNÝ PRÁVNÝ ÚKON.

V prípade, že predmet zmluvy a odplata nie sú dojednané jasne a zrozumiteľne, je celá zmluva neplatná. Z toho vyplýva, že z neplatného právneho úkonu neplynú platné právne účinky. Ak vám banka či nebanková spoločnosť, alebo občan nepodnikateľ zmluvou poskytl peniaze a už na začiatku vám do zmluvy dal nezrozumiteľné podmienky o PREDMETE a ODPLATE, možno to chápať ako podvádzanie.

Čo musí byť v zmluve:

- údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov;
- údaje o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom;
- údaje o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere;
- veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie;
- oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti;
- upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru;
- práva spotrebiteľa a spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere;
- informácie o možnosti mimosúdneho riešenia sporov súvisiacich so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Neprijateľné podmienky v zmluvách:

- neprimeraná odplata = CENA, ktorú musíte zaplatiť za úver (ak je to viac ako cca 20 % = úžera);
- nezrozumiteľná a neurčitá odplata = neviete, koľkokrát budete musieť spolu za úver zaplatiť;
- dohoda o zrážkach zo mzdy včlenená do zmluvy a podpísaná v deň uzavretia zmluvy;
- rozhodcovská doložka včlenená v zmluve medzi ostatné dojednania;
- rozhodcovská zmluva na osobitnej listine v deň uzavretia zmluvy;
- zmenka, bianko zmenka – nevyplnená a podpísaná v deň uzavretia zmluvy;
- pri podpísovaní zmluvy vám nebola poskytnutá odborná pomoc a nevysvetlili vám dôsledky;
- jednorazová pokuta pri omeškaní, napr. 25 eur;
- poplatok za PREDĽŽENIE, napr. 80 eur;
- notifikačné poplatky = poplatok za sms, e-mail, za listovú zásielku;
- poplatok za upomienku, napr. 25 eur, 40 eur;
- každodenný úrok z omeškania vo výške napríklad denne 0,1 %, 0,2 %, 0,25 % atď.;
- písmo v zmluve alebo v obchodných podmienkach menšie ako 1,9 mm;
- splátka nerozdelená na istinu a úrok (neviete, koľko zo splátky sa vám odpočítava na úver);
- RPMN absentuje alebo je zle vypočítaná, alebo rovnaká ako priemerná RPMN;
- dátum konečnej splatnosti v zmluve buď úplne chýba, alebo je uvedený len mesiac a rok.³

3 SLOV-LEX: Zákon č. 129/2010 Z. z. 2020.

2.2 Postup bránenia sa pred neprijateľnými podmienkami v zmluvách

V tejto časti si bližšie uvedieme ako postupovať, keď zistíme, že zmluva, ktorú človek uzavrel, obsahuje neprijateľné podmienky v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.

V prvom rade je dôležité mať kópiu predmetnej zmluvy, ktorá obsahuje znaky neprijateľných podmienok. V prípade, že dotýčny človek spomínanú zmluvu nemá, bude musieť komunikovať s finančnou spoločnosťou a požiadať o zaslanie duplikátu (pozri príloha A).

Keď predmetnú zmluvu už máme, je potrebné ju dať na posúdenie na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej Republiky (ďalej len MS SR), konkrétne sa tým zaoberá Komisia pre posudzovanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách (pozri príloha B).

Následne je dôležité nadviazať písomný kontakt s finančnou spoločnosťou a pokúsiť sa o mimosúdnu dohodu. Ak táto nie je možná, treba urobiť predžalobnú výzvu na pokus o zmier (v tejto časti je veľmi nápomocné vyjadrenie Komisie pre posudzovanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách zriadenej na MS SR). Ak sa s predžalobnou výzvou neuspelo, je možné podať žalobu na súd. Spomínaná žaloba by sa mala pojednávať:

- o určení neplatnosti zmluvy;
- o ochrane práv spotrebiteľa;
- o určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov;
- o vydaní bezdôvodného obohatenia vo výške xxx eur.

Pri tomto kroku odporúčame vyhľadať odborníka v oblasti práva, ktorý bude nápomocný pri správnom sformulovaní žaloby. Následne je vhodné dobre sa pripraviť na súdne pojednávanie, keďže mnoho ľudí s ním nemá skúsenosti. Žalobcu, t. j. človeka, ktorý sa s finančnou spoločnosťou súdi, je vhodné pripraviť na okolnosti, ktoré počas súdneho pojednávania môžu nastať a pripraviť ho napríklad prostredníctvom rolovej hry alebo jasne stanovenými podmienkami odškodnenia.

Vyššie zhrnutý postup nám ukazuje ako sa brániť voči neprijateľným podmienkam v zmluvách. Prax tiež ukázala, že je dôležité nenechať sa odradiť tým, že človek nemá spotrebiteľskú zmluvu, a ani vtedy, ak finančné spoločnosti nebudú komunikovať. Je dôležité vytrvať. Taktiež je dôležité, aby sa človek neuspokojil len so stanoviskom MS SR, a aby sa nebál súdneho procesu a dožadoval sa svojich práv.

2.3 Príklad dobrej praxe v bránení sa pred neprijateľnými podmienkami v zmluvách

Občianka z nemenovanej obce si zobrala „Tesco pôžičku“ od spoločnosti Home Credit (ďalej len HC) v sume 800 eur na nákup palivového dreva. Spomínaná občianka splácala svoju pôžičku nepravidelne. Avšak i napriek nepravidelnému splácaniu občianka po splatení istiny bola

vyzývaná na ďalšie splácanie a v konečnom dôsledku splatila približne o 1 000 eur viac ako bola dlžná. I napriek týmto skutočnostiam spoločnosť HC od nej vyžadovala zaplatenie sumy približne 2 000 eur. Vzhľadom na to, že občianka svoju istinu preplatila, ale HC od nej naďalej vyžadoval, aby platila, rozhodla sa vyhľadať pomoc terénneho sociálneho pracovníka (ďalej len TSP). Následne jej TSP asistoval pri požiadaní o duplikát zmluvy, ktorú s HC uzavrela, keďže občianka už svoj exemplár zmluvy, ktorý podpisovala, nemala. Spoločnosť HC sa najprv vyhovárala, že pani už zmluvu má a že načo ju potrebuje. Avšak i napriek prietahom, ktoré spoločnosť HC robila, sa občianke podarilo spomínaný duplikát spotrebiteľskej zmluvy získať.

Keďže spomínanú zmluvu už občianka mala, TSP jej asistoval pri požiadaní Komisie na posudzovanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách zriadenej na Ministerstve spravodlivosti SR, aby jej zmluvu preskúmali. Následne občianka dostala od spomínanej komisie odpoveď, v ktorej bolo potvrdené, že daná spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné podmienky v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.

Na základe vyjadrenia vyššie spomínanej Komisie MS SR asistoval občianke TSP pri pokuse o mimosúdnu dohodu so spoločnosťou HC, keďže občianka už mala istinu splatenú a preplatok, ktorý zaplatila, bol neúmerne vysoký vzhľadom na požičanú sumu. Spoločnosť najprv nereagovala, avšak neskôr sa ozvala a nabádala občianku, aby svoj dlh platila, a že sa dopúšťa podvodu, ak platiť nebude. Občianka sa nenechala zastrašiť a podala na spoločnosť HC žalobu.

TSP následne asistoval občianke pri spísaní súdnej žaloby. Sudkyňa na začiatku súdneho pojednávania ponúkla obom zúčastneným stranám možnosť na zmier. Túto ponuku právnik spoločnosti HC využil (bol si dobre vedomý skutočnosti, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky v zmysle zákona) a občianke ponúkol, že dlh bude v rámci zmieru vyrovnaný, a že občianke doplatí spoločnosť HC 100 eur ako odškodné. Občianka bola rada, že nemusí ďalej platiť, a tak s návrhom súhlasila. Návrh na predsúdny zmier občianku zaskočil a z toho dôvodu prijala hneď prvú ponuku, hoci sa mohla domáhať vyššieho odškodného, keďže dlžnú istinu preplatila sumou prevyšujúcou 1 000 eur. Z tohto dôvodu je dobré mať právne zastúpenie alebo mať aspoň dopredu stanovené, s akým odškodným sa uspokojíte. Súd napokon vydal rozhodnutie, že občianka už spoločnosti HC nič nedlhuje, a že jej prináleží 100 eur ako odškodné. Napriek tomu, že následne trvalo pomerne dlho, kým spoločnosť HC spomínaných 100 eur občianke vyplatila, potvrdilo sa, že proti neprijateľným podmienkam v spotrebiteľských zmluvách sa dá bojovať a dá sa dovolať svojho práva. I keď vymožitelnosť práva je niekedy ťažká, je dôležité nevzdávať sa a v prípade potreby vyhľadať právnickú pomoc.

3 EXEKÚCIE

Ak sa človek zadlžil a svoje podlžnosti pravidelne nesplácal, jeho dlh bol prostredníctvom právoplatného platobného príkazu postúpený na exekučné vymáhanie. Pôvodný dlh sa z dôvodu exekučného vymáhania navýši približne o 20 % (trovy exekúcie), avšak ak dlh nie je pravidelne splácaný ani počas jeho exekučného vymáhania, môže jeho výška narásť aj o viac ako o spomínaných 20 %. Ako postupovať, keď má človek exekúciu? Každopádne to najdôležitejšie pravidlo je „komunikovať“. Mnohokrát sa stáva, že dlhy ľudí neúmerne narástli počas exekúcie, pretože dlžníci s exekútormi nekomunikovali. V tejto súvislosti je tiež dôležité spomenúť legislatívne zmeny Exekučného poriadku, ktoré nám priblížia, čo robiť, ak ide o tzv. „starú exekúciu“ alebo ide o „novšie“ exekúcie.

3.1 Legislatívne zmeny Exekučného poriadku – zákon o ukončení niektorých exekučných konaní

Dňa 26. júna 2019 Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2020. Týmto zákonom sa mení zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – tzv. „**Exekučný poriadok**“. Zmenu Exekučného poriadku predkladateľa zákona odôvodňovali potrebou vyriešenia problému vedenia exekúcií, v ktorých nie je možné majetok povinného úspešne exekvovať, ako ani exekúciu zastaviť, a to aj napriek nemajetnosti povinného. V predchádzajúcom právnom stave exekučného poriadku možno exekúciu, v ktorej nie je možné majetok povinného exekvovať, zastaviť, ak to navrhne oprávnený. Následne exekútor v takom prípade vydá upovedomenie o zastavení exekúcie, v ktorom oprávneného zároveň vyzve na náhradu výdavkov exekútora.

Zmeny účinné od 01. 04. 2017 (tzv. prechodné ustanovenia Exekučného poriadku)

S účinnosťou od 01. 04. 2017 boli v Exekučnom poriadku zákonom č. 2/2017 Z. z. zavedené zásadné zmeny, ktorých cieľom bolo prispieť k redukcii počtu exekučných konaní, v ktorých nie je možné majetok povinného postihnúť exekúciou. V zmysle týchto zásadných zmien Exekútor vydá upovedomenie o zastavení exekúcie, ak „*pri exekúcii vedenej na majetok fyzickej osoby sa do piatich rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora.*“ Aj v tomto prípade zastavenia exekučného konania je výdavky exekútora povinný nahradiť oprávnený.

Predmetné zmeny teda zaviedli povinnosť exekútora vydať upovedomenie o zastavení exekúcií, v prípade ktorých po uplynutí zákonom predpokladanej doby (u fyzických osôb 5 rokov) nie je možné majetok povinného úspešne exekvovať. V tejto súvislosti je však potrebné upozorniť, že zmeny zavádzajúce možnosť ukončenia exekúcií sa podľa prechodných ustanovení Exekučného poriadku aplikujú len na exekučné konania začaté najsôr 1. apríla 2017; konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončujú podľa predpisov účinných do 31. marca 2017 (tzv. „staré exekúcie“) Na takéto staršie exekúcie preto nemožno podľa súčasne platnej a účinnej právnej úpravy aplikovať menované novozavedené pravidlo ohľadom ukončenia exekúcií na nemajetných dlžníkov.

Dôvody a ciele nového zákona č. 233/2019 Z. z.

Podľa informácií uvedených v dôvodovej správe k zákonu č. 233/2019 Z. z. zmeny zavedené s účinnosťou od 01. 04. 2017, tzv. prechodné ustanovenia exekučného poriadku, neviedli výrazným spôsobom k zníženiu počtu exekúcií a odbremeneniu súdov od tejto agendy. Na slovenských súdoch je tak v súčasnosti vedených približne 2,6 milióna exekučných konaní, ktoré sa riadia predpismi účinnými do 31. marca 2017 (tzv. „staré exekúcie“) a ktoré nemožno pre nemajetnosť ukončiť bez súhlasu oprávneného. Oprávnený pritom spravidla nemá tendenciu navrhnúť zastavenie exekúcie, pretože by sa tým vystavil povinnosti uhradiť výdavky exekútora. Predkladatelia predmetného zákona v tejto súvislosti uvádzajú, že ukončenie „starých exekúcií“ by pri súčasnom tempe ukončovania exekučných konaní trvalo viac ako 12 rokov. Opierajúc sa aj o závery expertov z organizácie CEPEJ (Európska komisia pre efektívnu justíciu) dospeli predkladatelia zákona k záveru, že urýchlenie odbremenenia slovenských súdov od veľkého množstva nerozhodnutých exekučných vecí nie je možné vyriešiť bez legislatívneho zásahu. Zákon si za svoj hlavný cieľ kladie tento problém vyriešiť, a to prostredníctvom zavedenia osobitného procesného mechanizmu zastavenia „starých exekúcií“ priamo zo zákona. Zákon zároveň vychádza z toho, že ukončením „starej exekúcie“ nedochádza k zániku pohľadávky oprávneného. Práve naopak, oprávnenému je ponechaná možnosť, aby sa po ukončení „starých exekúcií“ (a za splnenia stanovených podmienok) rozhodol, či opätovne podá návrh na vykonanie exekúcie a svoju pohľadávku tak bude môcť ďalej vymáhať.

Zákon zaviedol legálnu definíciu „starej exekúcie“, ktorou sa má rozumieť každá exekúcia začatá pred 1. aprílom 2017 a vedená podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Dôvody, pre ktoré sa stará exekúcia zastaví zo zákona, zákon č. 233/2019 Z. z. definuje nasledovne:

1. ak uplynula tzv. **rozhodná doba**, t. j. 5 rokov odo dňa doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie exekútorovi (bez ohľadu na zmeny exekútorov počas vedenia exekučného konania) a zároveň nejde o výnimky pre niektoré exekúcie, pri ktorých nedôjde k zastaveniu exekúcie zo zákona (tieto výnimky si spomenieme neskôr),
2. ak oprávnený alebo povinný zanikol bez právneho nástupcu alebo dedičské konanie po

oprávnenom alebo povinnom bolo zastavené z dôvodu, že nezanechal žiadny majetok alebo zanechal len majetok nepatrnej hodnoty,

3. zastavenie starej exekúcie navrhol oprávnený,
4. dôvod na zastavenie starej exekúcie vyplýva z osobitného predpisu (tým je zákon o konkurze a reštrukturalizácii, v zmysle ktorého sa začaté exekučné konanie zastavuje povolením reštrukturalizácie, resp. vyhlásením konkurzu – tzv. osobného bankrotu); pre tento účel platí, že stará exekúcia sa zastavila vznikom dôvodu na jej zastavenie.

Prípady v bodoch 2 až 4 zákonodarca považuje za také jednoznačné a nesporné, že pri nich nie je potrebné, aby bola splnená podmienka uplynutia rozhodnej doby.

Zo znenia zákona je zrejmé, že zákonné zastavenie exekučných konaní má postihnúť predovšetkým exekúcie, v ktorých sa vymáhajú peňažné nároky oprávnených. Zákon zavádza pre niektoré exekúcie, v prípade ktorých k zastaveniu exekúcie zo zákona nedochádza. Ide o nasledovné exekúcie:

- vymoženie pohľadávky na výživnom,
- uspokojenie práva na nepeňažné plnenie, vrátane uspokojenia práva na peňažné plnenie, ak sú vymáhané v tom istom exekučnom konaní,
- vymoženie pohľadávky vzniknutej pri realizácii spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie financovaných z fondov Európskej únie,
- vymoženie plnenia priznaného rozhodnutím inštitúcie, orgánu, úradu a agentúry Európskej únie,
- vymoženie plnenia priznaného rozhodnutím správneho orgánu vo veci porušenia pravidiel hospodárskej súťaže,
- stará exekúcia, v ktorej bol v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa má stará exekúcia podľa zákona zastaviť, dosiahnutý výťažok spolu aspoň vo výške 15 eur. Zákon tak stanovuje určitú minimálnu sumu, ktorej úhrada v určenom čase vylučuje, aby bolo v konkrétnom prípade možné hovoriť o nemajetnosti odôvodňujúcej zastavenie starej exekúcie.
- Stará exekúcia, v ktorej je povinným ten, koho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa § 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (tzn. štát, štátna rozpočtová organizácia, štátny fond, obec, VÚC, rozpočtová či príspevková organizácia a i.).

Ak oprávnený nepodá proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie v zákonom ustanovenej

lehotenámietky, exekútor doručí súdu upovedomenie o zastavení starej exekúcie, pričom dorúčením upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdu sa exekučné konanie končí. Ak oprávnený podá námietky proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie odôvodnene, súd týmto námietkam vyhovie tak, že upovedomenie o zastavení starej exekúcie zruší a exekútor pokračuje v uvedenej starej exekúcii.

Významným oprávnením, ktoré v súvislosti s ukončením starej exekúcie zákon zavádza, je možnosť oprávneného podať po skončení starej exekúcie opätovne návrh na jej vykonanie!

Ako sme už spomínali, oprávnený je po skončení starej exekúcie postavený pred otázkou, či má záujem na ďalšom vedení exekučného konania v konkrétnej veci. Ak po komerčnej úvahe dojde k záveru o vhodnosti a účelnosti podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (najmä pri zohľadnení reálnej možnosti vymoženia pohľadávky oprávneného v blízkej budúcnosti), môže oprávnený tento opätovný návrh na vykonanie exekúcie realizovať, avšak táto exekúcia sa už bude riadiť súčasne platnými a účinnými procesnými pravidlami. To znamená, že exekučné konanie vedené po podaní opätovného návrhu už nebude považované za starú exekúciu a bude sa riadiť aktuálne platnými a účinnými právnymi predpismi (vrátane ustanovení Exekučného poriadku účinnými od 1. apríla 2017).

Zákon v tejto súvislosti taktiež výslovne uvádza, že pohľadávka oprávneného vymáhaná v starej exekúcii sa po ukončení starej exekúcie nepremlčí skôr, ako uplynie jeden rok. Uvedené znamená, že toto jednoročné obdobie po ukončení exekučného konania má z hľadiska možnosti dlžníka namietat premlčanie rovnaké účinky, ako keby počas tohto obdobia riadne prebiehalo exekučné konanie.

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na to, že po ukončení starej exekúcie exekútor v zásade vždy zruší všetky úkony smerujúce k zabezpečeniu majetku povinného v starej exekúcii. Jedinou výnimkou z uvedeného postupu je prípad, ak oprávnený podá opätovný návrh na vykonanie exekúcie a exekútorovi podanie tohto návrhu osvedčí, a to v lehote 30 dní od doručenia oznámenia o ukončení exekučného konania oprávnenému. V takomto prípade zostanú účinky úkonov exekútora smerujúcich k zabezpečeniu majetku podliehajúceho starej exekúcii zachované a exekútor doručí exekútorovi poverenému na základe opätovného návrhu exekučný spis a tento poverený exekútor následne pokračuje v exekúcii.⁴

3.2 Najčastejšie otázky a odpovede týkajúce sa legislatívnych zmien Exekučného poriadku

Zastavia sa všetky staré exekúcie účinnosťou „nového zákona“ (233/2019 Z. z.), t. j. k 1. 1. 2020?

Zastavenie starých exekúcií podľa ustanovení „nového zákona“ sa dotkne dvoch veľkých skupín starých exekúcií:

4 MARKECHOVÁ, M. Novela exekučného poriadku. 2019.

Prvá skupina: sú staré exekúcie, ktoré sa zastavujú priamo nadobudnutím účinnosti „nového zákona“, t. j. dňa 1. januára 2020. Ide o najstaršie exekúcie, ktoré trvajú k nadobudnutiu účinnosti „nového zákona“ viac ako päť rokov (t. j. ku dňu nadobudnutia účinnosti „nového zákona“, teda k 1. 1. 2020, uplynula rozhodná doba piatich rokov plynúca odo dňa doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi a v posledných 18-tich mesiacoch – v období od 1. 6. 2018 do 31. 12. 2019 – nebol dosiahnutý výťažok spolu aspoň vo výške 15 eur), ak nejde o výnimky zo zastavenia starých exekúcií (t. j. nejde o absolútnu výnimku podľa § 2 ods. 2, čo sme spomínali už predtým) alebo o relatívnu výnimku, v ktorej sa rozhodná doba piatich rokov predlžuje o 12 mesiacov podľa § 4 (ak sa rozhoduje o námietkach proti starej exekúcii, o zastavení starej exekúcie, odklade starej exekúcie a odklad sa nepovolí, o vylúčení veci zo starej exekúcie, návrhu na pripustenie zmeny účastníka exekučného konania, schválení príklepu, schválení rozvrhu výťažku).

Druhá skupina: sú staré exekúcie, v ktorých po účinnosti „nového zákona“ nastane niektorá zo skutočností predpokladaná v § 2 ods. 1, t. j. v ktorých po účinnosti „nového zákona“ uplynie rozhodná doba piatich rokov, alebo v ktorých po účinnosti „nového zákona“ oprávnený alebo povinný zanikne bez právneho nástupcu, oprávnený podá návrh na zastavenie starej exekúcie, alebo dôjde k vyhláseniu konkurzu, reštrukturalizácie alebo oddlženia, ak nepôjde v týchto prípadoch o niektorú z výnimiek zo zastavenia starých exekúcií. V týchto prípadoch platí, že dôvod pre zastavenie starej exekúcie musí nastať po nadobudnutí účinnosti „nového zákona“ (zákaz retroaktivity), teda v prípade, ak napríklad došlo k vyhláseniu konkurzu pred účinnosťou „nového zákona“ a nejde o takú starú exekúciu, ktorá by bola zastavená z dôvodu uplynutia rozhodnej doby piatich rokov, takáto stará exekúcia podlieha režimu zastavenia podľa ustanovení Exekučného poriadku.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 4 písm. b) „nového zákona“ súdny exekútor nemá nárok na náhradu paušálnych trov, ak ide o starú exekúciu, ktorá nebola zapísaná v Centrálnom registri exekúcií. „Nový zákon“ však výslovne nestanovuje, ku ktorému dňu má byť stará exekúcia takto registrovaná. Adekvátny je právny výklad, že pokiaľ nebola stará exekúcia registrovaná v Centrálnom registri exekúcií ku dňu zastavenia starej exekúcie, súdnemu exekútorovi nevzniká nárok na náhradu paušálnych trov. Uvedené je odôvodnené aj s ohľadom na to, že minimálne od 1. apríla 2017 majú oprávnený aj povinný bezplatný prístup do tohto Centrálného registra exekúcií a mohli na nedostatok vedenia starej exekúcie spočívajúci v absencii registrácie v Centrálnom registri exekúcií súdneho exekútora upozorniť a žiadať ho o zjednanie nápravy. Námietky proti paušálnym trovám (ako takým) nie sú prípustné (§ 7 ods. 1).

Aký je vzťah Exekučného poriadku a „nového zákona“? Má „nový zákon“ vplyv na staré exekúcie, ktoré sa nezastavujú z dôvodu absencie dôvodu pre zastavenie starej exekúcie?

„Nový zákon“ upravuje ukončenie starých exekučných konaní a starých exekúcií špecifickým spôsobom. Ale ak ide o tie staré exekúcie, ktoré sa podľa ustanovení „nového zákona“ nezastavujú

(napríklad ide o absolútnu výnimku alebo relatívnu výnimku), sú naďalej vedené podľa ustanovení Exekučného poriadku v platnom znení. Uvedené znamená, že v tých starých exekučných konaniach, v ktorých nedošlo k zastaveniu starej exekúcie zo zákona, súdny exekútor, ako aj exekučný súd postupujú podľa ustanovení Exekučného poriadku v platnom znení.

Mení sa oproti pôvodnej úprave moment začatia exekučného konania?

Podľa novej právnej úpravy sa exekučné konanie začína podaním návrhu oprávneným na súde. Podľa pôvodnej právnej úpravy sa exekučné konanie začínalo podaním návrhu u súdneho exekútora. Ak bol návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podaný do 1. 4. 2017, postupuje sa podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

Ako sa môže povinný brániť proti exekúcii?

„Námietky“ ako spôsob obrany proti exekúcii boli s účinnosťou od 1. 4. 2017 zrušené. Od tohto dátumu je obranou proti exekúcii „návrh na zastavenie exekúcie“, ktorý môže povinný podať do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Návrh na zastavenie exekúcie musí byť odôvodnený a musia v ňom byť uvedené všetky skutočnosti, ktoré povinný môže ku dňu podania návrhu uplatniť. Takýto návrh má odkladný účinok. Návrhy na zastavenie exekúcie sú prípustné aj neskôr, avšak podliehajú tzv. koncentračnej zásade, t. j. v poradí v ďalších návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie.

Môžem žiadať o odloženie exekúcie zo sociálnych dôvodov?

Exekútor vydá upovedomenie o odklade exekúcie, ktoré doručí účastníkom konania, platiteľovi mzdy povinného, banke, dlžníkovi povinného alebo iným osobám dotknutým exekúciou, ak povinný, ktorý je fyzickou osobou, podal žiadosť o odklad exekúcie a vyhlásil, že sa bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky (pozri príloha C). Exekútor odloží exekúciu na dobu uvedenú v žiadosti povinného, najdlhšie však tri mesiace od podania žiadosti. Na dobu dlhšiu možno exekúciu odložiť len so súhlasom oprávneného.

Čo robiť, ak je exekúcia oprávnená, avšak ako povinný momentálne neviem ihneď zaplatiť celú vymáhanú sumu?

Povinný môže exekútora žiadať, aby mu bolo povolené splniť vymáhaný nárok na peňažné plnenie v splátkach (tzv. splátkový kalendár). Exekútor splnenie vymáhaného nároku v splátkach povolí vždy, ak:

- a) povinný je fyzickou osobou,
- b) povinný vymáhaný nárok nespochybňuje,
- c) nejde o opakovanú žiadosť povinného v exekučnom konaní,
- d) vymáhaný nárok presahuje sumu minimálnej mzdy a nepresahuje 2 000 eur,
- e) povinný vyhlási, že vymáhaný nárok bude zaplatený najviac v desiatich mesačných splátkach, ktoré s výnimkou prvej a poslednej splátky budú rovnomerne rozvrhnuté,
- f) povinný zaplatí prvú splátku najmenej vo výške 50 eur do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie a vyhlási, že ďalšie splátky bude platiť mesačne, a to vždy ku dňu kalendárneho mesiaca, ktorý sa číselne zhoduje s dňom zaplattenia prvej splátky.

Bráni zastavenie exekúcie (napr. pre nemajetnosť) opätovnému podaniu návrhu na vykonanie exekúcie?

Zastavenie exekúcie je rozhodnutím procesnej povahy a teda zastavenie exekúcie nebráni v možnosti podania návrhu aj opätovne.

Ako sa môže povinný „dostať“ z exekúcie, ktorá sa vedie na vymoženie výživného?

Exekútor vydá upovedomenie o odklade exekúcie, ak povinný pri exekúcii na vymoženie pohľadávky na výživnom zaplatil zameškané výživné vrátane trov oprávneného a exekútora, podal žiadosť o odklad exekúcie a vyhlásil, že bežné výživné bude ďalej prostredníctvom exekútora plniť dobrovoľne. Následne exekútor vydá upovedomenie o zastavení exekúcie, ak pri exekúcii na vymoženie pohľadávky na výživnom, ktorá bola odložená, povinný prostredníctvom exekútora splnil riadne a včas bežné výživné počas troch po sebe nasledujúcich mesiacov.⁵

3.3 Krátke zhrnutie kapitoly o exekúciách

V kapitole o exekúciách sme si spomenuli zmeny v Exekučnom poriadku z roku 2019, ktoré nadobudli platnosť od 01. 01. 2020 (zákon č. 233/2019 Z. z.) a mali za úlohu zastaviť exekúcie z dôvodu nemajetnosti dlžníkov. Spomínané zmeny v Exekučnom poriadku umožňujú nevyhnutelne exekúcie zastaviť, a tým prispieť k redukcii počtu exekučných konaní.

Tejto zmene v Exekučnom poriadku predchádzali tzv. prechodné ustanovenia Exekučného poriadku, ktoré nadobudli účinnosť od 01. 04. 2017. V zmysle týchto zmien exekútor vydáva upovedomenie o zastavení exekúcie, ak počas posledných 5 rokov od začatia exekúcie nezistil majetok alebo príjmy dlžníka, ktoré by postačovali aspoň na úhradu trov exekútora. Je dôležité

⁵ MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR. *Novela exekučného poriadku – často kladené otázky*. 2017.

podotknúť, že tieto prechodné ustanovenia Exekučného poriadku sa dajú aplikovať len na exekúcie začaté najskôr 01. 04. 2017.

Exekúcie, ktoré boli začaté pred 01. 04. 2017 (tzv. staré exekúcie), podliehajú právnym predpisom platným do 31. 03. 2017. Na tieto tzv. staré exekúcie nie je možné aplikovať novozavedené pravidlo ohľadom zastavenia exekúcie z dôvodu nemajetnosti.

Z tohto dôvodu zákon č. 233/2019 Z. z. zaviedol osobitný mechanizmus zastavenia tzv. starých exekúcií priamo zo zákona. Spomínaný zákon zaviedol legálnu definíciu starej exekúcie, v tejto definícii sa napríklad uvádza uplynutie tzv. rozhodnej doby 5 rokov odo dňa doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie exekútorovi, alebo zastavenie exekúcie na návrh oprávneného a i. (definíciu starej exekúcie sme si bližšie uviedli na str. 14 – 15).

Spomínaný zákon tiež upravuje výnimky, pri ktorých k zastaveniu exekúcií zo zákona nedochádza, ako napríklad vymoženie pohľadávky na výživnom alebo stará exekúcia, v ktorej bol v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa mala stará exekúcia zo zákona zastaviť, dosiahnutý výťažok spolu aspoň vo výške 15 eur a i. (bližšie sme si tieto výnimky uviedli na str. 15).

Významným oprávnením spomínaného zákona v súvislosti s ukončením starej exekúcie je možnosť oprávneného podať po skončení starej exekúcie opätovne návrh na jej vykonanie. Ak sa oprávnený rozhodne po komerčnej úvahe opätovne vymáhať pohľadávku od dlžníka (najmä pri zohľadnení reálnej možnosti vymoženia pohľadávky od daného dlžníka), takéto exekučné konanie už nebude považované za starú exekúciu, ale bude sa riadiť podľa aktuálne platných právnych predpisov.

V prípade, že máte špecifickú otázku ohľadom exekúcií, pozrite si podkapitolu s názvom Najčastejšie otázky a odpovede týkajúce sa legislatívnych zmien Exekučného poriadku na str. 17. Ak ani tam nenájdete odpoveď na svoju otázku, kontaktujte Centrum právnej pomoci, kde vám náležite vašu otázku zodpovedajú.

4 OSOBNÝ BANKROT

„Osobný bankrot“ je hovorový pojem, ktorý sa používa na označenie zákonom upraveného procesu, ktorým sa fyzická osoba podnikateľ alebo fyzická osoba nepodnikateľ môže zbaviť svojich dlhov.

Pojem „osobný bankrot“ neobsahuje žiadny právny predpis Slovenskej republiky. Ide vlastne o zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon“) pod týmto pojmom rozumieme oddĺženie konkurzom alebo splátkovým kalendárom. Podstatou je, aby sa fyzická osoba zbavila dlhov, ktoré nie je schopná splácať.

Čo je potrebné vedieť

Každý platobne neschopný dlžník, ktorý je fyzickou osobou podnikateľom alebo fyzickou osobou nepodnikateľom, je oprávnený domáhať sa zbavenia svojich dlhov konkurzom alebo splátkovým kalendárom. Na to, aby sa dlžník mohol domáhať zbavenia svojich dlhov, musí spĺňať požiadavky stanovené zákonom, a to:

- ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo nepodnikateľa;
- musí byť platobne neschopný (t. j. dlžník nie je schopný plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok);
- musí osvedčiť existenciu exekučného alebo iného obdobného vykonávacieho konania;
- musí mať poctivý zámer (úprimná snaha riešiť svoj dlh v medziach svojich schopností a možností).

Dlžník sa v rámci „osobného bankrotu“ zbavuje svojich dlhov. Existuje však skupina pohľadávok voči dlžníkovi (jeho dlhov), ktorých sa dlžník nezbaví ani počas konania o „osobnom bankrote“, a teda súdne či exekučné konania o nich naďalej prebiehajú. Tieto pohľadávky sa nazývajú nedotknuté pohľadávky a patria medzi ne napríklad:

- výživné na dieťa,
- zabezpečená pohľadávka (t. j. zabezpečený napríklad záložným právom),
- pohľadávka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním,
- pracovnoprávne nároky voči dlžníkovi,
- peňažný trest podľa trestného konania,
- nepeňažné pohľadávky,
- pohľadávka z pôžičky poskytnutej Centrom právnej pomoci.

4.1 Oddĺženie prostredníctvom konkurzu a splátkového kalendára

„Osobný bankrot“ predpokladá riešenie oddĺženia fyzických osôb dvoma alternatívnymi spôsobmi (spôsob si vyberá dlžník s ohľadom na svoje osobné pomery):

1. **konkurz** – znamená likvidáciu majetkovej podstaty dlžníka a rýchle oddĺženie.
2. **splátkový kalendár** – znamená splácanie záväzkov dlžníka podľa splátkového kalendára.

Pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo návrhu na určenie splátkového kalendára až do ustanovenia správcu musí byť dlžník zastúpený Centrom právnej pomoci (ďalej len centrum) alebo advokátom určeným centrom. Správca je v tomto prípade osoba, ktorá počas konkurzného konania zisťuje a speňažuje majetok dlžníka, ktorý podlieha konkurzu, a z výťažku uspokojuje veriteľov dlžníka. Správcu ustanovuje súd. Veriteľ je osoba, ktorej dlžník dlhuje peniaze.

Konkurz

Ak si dlžník vyberie alternatívu konkurzu, nemusí spĺňať žiadne špeciálne požiadavky okrem tých, ktoré sú uvedené vyššie v zmysle zákona. Nie je povinnosť mať príjem a majetok. To znamená, že dlžník, ktorý nemá príjem ani majetok, tiež môže požiadať o oddĺženie formou konkurzu. Ak má dlžník majetok, musí počítať s tým, že sa tento majetok speňaží na úhradu jeho dlhov, pričom sa predpokladá, že jeho dlhy prevyšujú hodnotu jeho majetku.

V konaní o oddĺžení konkurzom zastupuje dlžníka centrum, v odôvodnených prípadoch advokát určený centrom. Centrum v konaní o oddĺžení formou konkurzu poskytne dlžníkovi pôžičku vo výške 500 € ako preddavok na úhradu paušálnej odmeny správcu, ktorú je dlžník v nasledujúcich 3 rokoch povinný centru splatiť v splátkach, ktoré budú určené centrom. Súd následne do 15 dní od doručenia návrhu zamietne alebo vyhlási konkurz, ustanoví správcu a vyzve veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky. V uznesení o vyhlásení konkurzu súd zároveň rozhodne aj o oddĺžení tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov. Všetky iné konania na súde, v ktorých sa uplatňuje pohľadávka proti dlžníkovi, súd zastaví. Súd tiež zastaví všetky exekučné konania vedené proti dlžníkovi. Konania o nedotknutých pohľadávkach naďalej prebiehajú.

Vyhlásením konkurzu zaniká aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V prípade dobrovoľnej dražby prebiehajúcej na návrh dlžníka dražobník upustí od konania dražby. Po vyhlásení konkurzu človeku ostane celá mzda (ak je zamestnaný) a nič sa z nej nezráža.

Táto alternatíva je vhodná najmä pre dlžníkov, ktorí majú veľa dlhov, ich majetok nepostačuje na ich splatenie a súhlasia s jeho speňažením. Je vhodná aj pre dlžníkov, ktorí nemajú žiadny majetok a ani žiadny príjem.

Splátkový kalendár

Ak si dlžník vyberie alternatívu splátkový kalendár, musí spĺňať všeobecné podmienky, ktoré sú

uvedené vyššie v zmysle zákona. Taktiež by mal mať pravidelný príjem a musí byť schopný zaplatiť cca. 700 € na „osobný bankrot“ (táto suma predstavuje 500 € ako preddavok na správcu a cca 200 € ako trovy advokáta, ktorého určí centrum). Presná výška trov konania advokáta bude určená vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 665/2005 Z. z.

V takomto prípade súd od doručenia návrhu, za splnenia zákonom stanovených podmienok, do 15 dní uznesením poskytne dlžníkovi ochranu pred veriteľmi, ustanoví správcu a uloží dlžníkovi povinnosť, aby zložil na účet správcu paušálnu náhradu. Správca do 45 dní od zloženia odmeny preskúma pomery dlžníka a podľa toho zostaví návrh splátkového kalendára (prihliada najmä na pomer dlhov a majetku, dôvody platobnej neschopnosti, plnenie nedotknutých pohľadávok, úsilie, ktoré dlžník vynaložil v minulosti na uspokojenie veriteľov, príjmové možnosti dlžníka, zdravotné, rodinné a sociálne pomery, vek a vzdelanie).

Návrh na splátkový kalendár bude určený tak, aby dlžník uspokojil minimálne 30 % nezabezpečených dlhov (koľko percent bude dlžník povinný splatiť počas 5 rokov, určí súd v rozpätí 30 % – 100 %). Všetky iné konania na súde, v ktorých sa uplatňuje pohľadávka proti dlžníkovi, súd po určení splátkového kalendára zastaví. Súd tiež zastaví všetky exekučné konania vedené proti dlžníkovi. Konania o nedotknutých pohľadávkach naďalej prebiehajú. V prípade dobrovoľnej dražby na návrh dlžníka, dražobník upustí od konania dražby.

Táto alternatíva je vhodná najmä pre dlžníkov, ktorých hodnota majetku prevyšuje hodnotu dlhov, chcú si zachovať svoj majetok a majú príjem, z ktorého môžu splácať svoje dlhy po dobu 5 rokov.⁶

4.2 Ako postupovať v prípade „osobného bankrotu“ pred návštevou Centra právnej pomoci

V prípade konkurzu

Dlžník telefonicky alebo osobne kontaktuje príslušnú kanceláriu Centra právnej pomoci podľa miesta trvalého bydliska, kde sa objedná na konzultáciu. Na konzultácii mu zamestnanci centra poskytnú potrebné informácie, pomôžu vyplniť formulár žiadosti a všetky potrebné dokumenty, vrátane dohody o mesačných splátkach pôžičky poskytnutej centrom na úhradu paušálnej odmeny správcu v konaní a oddlžení. Konanie pred centrom sa začína vyplnením predpísaného formulára.

Na konzultáciu je potrebné pripraviť si nasledovné údaje:

- životopis s opisom aktuálnej životnej situácie,
- zoznam osôb spriaznených s dlžníkom (meno, priezvisko a adresa, príp. dátum narodenia),

6 CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI. *Osobný bankrot*, s. 3-6. 2018.

- zoznam aktuálneho majetku a zoznam majetku väčšej hodnoty, ktorý vlastnil dlžník v posledných 3 rokoch,
- zoznam veriteľov,
- vyhlásenie o platobnej neschopnosti,
- doklad preukazujúci exekučné alebo iné vykonávacie konanie, ktorý nie je starší ako 30 dní.

Dlžník má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak požiada o poskytnutie právnej pomoci, a ak:

- osvedčí, že voči nemu je vedené exekučné alebo obdobné vykonávacie konanie,
- v jeho prípade nie sú zrejmé dôvody, pre ktoré súd nevyhlási konkurz,
- uzavrel s Centrom právnej pomoci dohodu o splátkach pôžičky poskytnutej centrom.

Ak dlžník spĺňa všetky vyššie uvedené podmienky, centrum vydá rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci, ktoré bude dlžníkovi doručené. Na základe právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na právnu pomoc centrum podá v mene dlžníka návrh na vyhlásenie konkurzu na súd.

V prípade splátkového kalendára

Dlžník telefonicky alebo osobne kontaktuje príslušnú kanceláriu centra podľa miesta trvalého bydliska, kde sa objedná na konzultáciu. Na konzultácii mu zamestnanci centra poskytnú potrebné informácie a pomôžu vyplniť formulár žiadosti. Konanie pred centrom sa začína vyplnením predpísaného formulára.

Na konzultáciu je potrebné si pripraviť nasledovné údaje:

- doklad preukazujúci exekučné alebo iné vykonávacie konanie, ktorý nie je starší ako 30 dní,
- doklad o trvalom príjme,
- doklad o vlastníctve majetku.

Dlžník má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak požiada o poskytnutie právnej pomoci, a ak:

- osvedčí, že voči nemu je vedené exekučné alebo obdobné vykonávacie konanie,
- v jeho prípade nie sú zrejmé dôvody, pre ktoré súd neurčí splátkový kalendár.

Ak dlžník spĺňa všetky vyššie uvedené podmienky, centrum vydá rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci a určí advokáta. Rozhodnutie bude doručené dlžníkovi a advokátovi. Po doručení rozhodnutia centra je dlžník povinný kontaktovať určeného advokáta, ktorému doručí aj všetky potrebné dokumenty.

Dôležité informácie

- Centrum môže od dlžníka požadovať predloženie aj iných dokladov a údajov, ako je vyššie uvedené.
- Dlžník nie je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu alebo návrh na určenie splátkového kalendára, ak je vo výkone trestu odňatia slobody.
- Každý veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom na súde, ak preukáže, že dlžník nemal poctivý zámer. Môže tak urobiť do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára.

Dlžník nemal poctivý zámer najmä, ak:

- úmyselne neuviedol časť svojho majetku,
 - v zozname veriteľov úmyselne neuviedol veriteľa – fyzickú osobu,
 - úmyselne neuviedol dôležitú informáciu,
 - neposkytol správcovi vyžadovanú súčinnosť,
 - sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti,
 - v čase podania návrhu nebol platobne neschopný, i keď o tom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti mal vedieť,
 - zo jeho správania pred podaním návrhu možno usudzovať, že pri preberaní záväzkov sa spoliehal na to, že svoje dlhy bude riešiť konkurzom alebo splátkovým kalendárom, alebo že mal snahu poškodiť svojich veriteľov alebo zvýhodniť niektorého z veriteľov,
 - bez vážneho dôvodu riadne a včas nesplní splátkový kalendár,
 - bez vážneho dôvodu riadne a včas neplatí výživné pre dieťa,
 - bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní povinnosť vrátiť centru hodnotu poskytnutého preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu,
 - sa domáhal zbavenia dlhov napriek tomu, že na území Slovenskej republiky nemal v čase podania návrhu centrum hlavných záujmov.
-
- Ak súd právoplatne rozhodne o zrušení oddĺženia, toto rozhodnutie je účinné voči všetkým veriteľom (to znamená, že všetky dlhy budú opäť splatné).
 - Dlžník môže znovu požiadať o oddĺženie po uplynutí 10 rokov od vyhlásenia konkurzu alebo doručenia splátkového kalendára.
 - Činnosť Centra právnej pomoci sa končí v prípade oddĺženia formou konkurzu vyhlásením konkurzu a určením správcu; v prípade splátkového kalendára sa končí určením advokáta.⁷

7 CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI. *Osobný bankrot*, s. 7-9. 2018.

4.3 Najčastejšie otázky a odpovede týkajúce sa osobného bankrotu

Aká je úloha Centra právnej pomoci (ďalej len Centrum) v „osobnom bankrote“?

Podľa zákona nemôže dlžníka pri oddlžení zastupovať okrem Centra žiadna spoločnosť alebo osoba. Všetky žiadosti na osobný bankrot musia prejsť Centrom a celý proces pred Centrom je bezplatný.

Musím pred podaním žiadosti absolvovať konzultáciu v Centre právnej pomoci?

Konzultácie nie sú povinné, ale odporúčame každému dlžníkovi prejsť cez bezplatnú konzultáciu kvôli podrobnému vysvetleniu oddlżenia a predchádzaniu nepoctivého zámeru.

Ako dlho bude Centrum rozhodovať o mojej žiadosti?

Centrum o žiadosti rozhodne do 30 dní. Ak má žiadosť nedostatky, preruší konanie a vyzve dlžníka na doplnenie. Po priznaní nároku Centrum nemá určenú lehotu, dokedy musí podať návrh na súd.

Koľko dní má súd nato, aby rozhodol o vyhlásení alebo nevyhlásení konkurzu ak desa o tom dozviem?

Súd má 15 dní na rozhodnutie, rozhoduje väčšinou bez pojednávania, a ak súd vyhlási konkurz, táto informácia sa zverejní v obchodnom vestníku a na www.ru.justice.sk – dlžník si po zadaní priezviska a mena môže sledovať, či už súd vyhlásil konkurz.

Kedy mám začať splácať pôžičku 500,- Eur?

Dlžník začína splácať nasledujúci mesiac po tom, ako súd vyhlásil konkurz. Platí sa vždy do 15-teho dňa daného mesiaca, a to napr. keď súd vyhlásil konkurz v januári, tak prvá splátka sa platí až 15-teho februára. Centrum môže v prípade, ak dlžník riadne a včas neuhrádza, podať návrh na zrušenie konkurzu pre nepoctivý zámer.

Nie som si istý/-á, koľko som už zaplatil/-a, vie mi Centrum predbežne vyčíslit' už uhradené splátky?

Odporúčame nechávať si ústrižky zo šekov, aby mal dlžník prehľad. Dlžník môže poslať písomnú žiadosť na ústredie Centra právnej pomoci v Bratislave a bude mu poskytnutá informácia o splácaní. Na základe písomnej žiadosti Centrum potvrdí aj splatenie pôžičky.

Keď určený správca so mnou nekomunikuje, čo mám robiť?

Pokiaľ správca s dlžníkom nekomunikuje, dlžník môže podať sťažnosť a správca môže byť vymenený. Sťažnosť je možné podať cez stránku Ministerstva spravodlivosti SR.

Čo znamená, že mi správca zrušil konkurz pre nedostatok majetku?

Zrušenie konkurzu pre nedostatok majetku znamená, že správca ukončil konkurz a vydá o tom Oznámenie v Obchodnom vestníku. Zrušenie konkurzu pre dlžníka neznamena zrušenie osobného bankrotu. Osobný bankrot môže zrušiť len súd na návrh niektorého z dlžníkových veriteľov. Správca však môže pri preskúmaní pomerov dlžníka vykonať šetrenia, ktoré môžu mať vplyv na posúdenie poctivého zámeru.

Môžem po „osobnom bankrote“ dediť? Alebo mám odmietnuť dedičstvo? Ako správne postupovať, ak nadobudnem majetok po bankrote?

Dlžník po vyhlásení konkurzu môže dediť a dedičstvo nesmie odmietnuť. Dlžníkova povinnosť je ponúknuť polovicu nadobudnutého majetku svojim veriteľom. Pokiaľ by zatajil, že po konkurze nadobudol majetok, môže ísť o nepoctivý zámer. Rovnako to platí, ak dlžník po konkurze vyhrá napr. v lotérii alebo nadobudne majetok vyššej hodnoty darovaním.

Exekútor mi naďalej po oddlžení blokuje môj osobný účet, strháva peniaze zo mzdy/dôchodku alebo pýta trovy exekúcie. Prečo?

Ak exekútor naďalej blokuje účet alebo strháva peniaze zo mzdy alebo dôchodku, tak je potrebné podať návrh na zastavenie exekúcie a exekútor po rozhodnutí o návrhu už nemôže ďalej v exekúcii pokračovať a nebude blokovať účet. Pokiaľ po oddlžení žiada exekútor trovy za exekúciu, tieto trovy neplatí povinný (dlžník), ale tieto trovy má žiadať exekútor od oprávneného (veriteľa).

Po „osobnom bankrote“ ma veritelia stále kontaktujú, aby som svoje dlhy uhradil. Som ich povinný uhradiť?

Po vyhlásení konkurzu súdom dlžník nie je povinný ďalej uhrádzať svoje dlhy, keďže vyhlásením konkurzu sa stali tieto dlhy nevymožiteľné, okrem dlhov, od ktorých sa oddlžiť nedá ako napr. výživné.

Som ženatý/vydatá a s manželkou/manželom máme bezpodielové spoluvlastníctvo. Čo sa s ním stane? Ovplyvní ho vyhlásenie konkurzu? Zruší sa bezpodielové spoluvlastníctvo po vyhlásení konkurzu?

Po vyhlásení konkurzu sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zruší. To znamená, že po konkurze už manželia nenadobúdajú majetok do spoločného vlastníctva, ale majetok nadobúda každý sám. Napr. ak by si jeden z manželov kúpil auto, nebude patriť obidvom manželom.

Vznikol mi nový nedoplatok, spadá to pod vyhlásený konkurz?

Všetky nedoplatky a dlhy, ktoré vznikli už po vyhlásení konkurzu, sú novými dlhmi a oddĺženie sa na tieto dlhy nevzťahuje.⁸

4.4 Krátke zhrnutie kapitoly o osobnom bankrote

Osobným bankrotom sa v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii nazýva oddĺženie fyzickej osoby, ktorá nie je schopná splácať svoje dlhy. Dôležité je spomenúť, že osobný bankrot je možné riešiť len cez Centrum právnej pomoci, keďže dlžníka nemôže pri oddĺžení zastupovať okrem Centra žiadna spoločnosť alebo osoba.

Predtým, než dlžník bude riešiť svoje oddĺženie prostredníctvom osobného bankrotu, musí spĺňať požiadavky stanovené zákonom. A to konkrétne, že musí ísť o fyzickú osobu; musí byť platobne neschopný; musí osvedčiť existenciu exekúcie alebo vymáhania dlhu a musí mať poctivý zámer (bližšie sme si tieto podmienky spomenuli na str. 23).

Dlžník má možnosť oddĺžiť sa prostredníctvom *konkurzu* alebo *splátkového kalendára*. Spôsob *konkurzu* je výhodnejší pre tých, ktorí nevlastnia žiadny hodnotnejší majetok. Spôsob *splátkového kalendára* je vhodnejší pre tých, ktorí vlastnia hodnotnejší majetok (napr. rodinný dom) a nechcú oň prísť počas procesu oddĺžovania (bližšie informácie o spôsobe oddĺženia v podobe konkurzu a splátkového kalendára sme si uviedli na str. 24 – 26).

Ako sme už spomenuli, osobný bankrot je možné riešiť len cez Centrum právnej pomoci, to znamená, že dlžník si v Centre musí dohodnúť termín na konzultáciu. Na spomínanej konzultácii mu právnici v Centre podrobne vysvetlia celý proces oddĺženia a poskytnú mu náležité inštrukcie. Ak sa chce dlžník na prvé stretnutie v Centre pripraviť, je vhodné spísať si zoznam veriteľov a získať doklad preukazujúci exekučné alebo iné vykonávacie konanie, nie staršie ako 30 dní (takéto potvrdenie vydáva napr. okresný súd). Čo sa týka zoznamu veriteľov, je dobré spísať si aj podĺžnosti, ktoré nie sú vymáhané úradnou cestou, ako napríklad podĺžnosti voči známym, blízkym, či príbuzným. Taktiež je dobré pripraviť si životopis a opis aktuálnej životnej situácie, keďže opis aktuálnej životnej situácie a dôvod, prečo sa dlžník dostal do platobnej neschopnosti, sú skutočnosti, ktoré sa vypĺňajú vo formulári žiadosti o oddĺženie (bližšie informácie, čo všetko bude dlžník pred prvou návštevou Centra potrebovať v súvislosti s oddĺžením, sme uviedli na str. 26 – 28).

8 CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI. *Osobný bankrot*, s. 9-14. 2020.

Dlžník si musí dať veľký pozor na to, aby dodržal poctivý zámer, to znamená aby sa vyhol špekulatívnemu narábaniu so svojím majetkom, pretože súd počas procesu oddĺženia skúma majetkové pomery dlžníka spätne až 5 rokov do minulosti (bližšie informácie o tom, čo súd považuje za nepoctivý zámer, sme uviedli na str. 28 – 29).

V tejto časti sme si zhrnuli najdôležitejšie skutočnosti, o ktorých je dobré vedieť predtým, než človek navštívi Centrum právnej pomoci. Ak potrebujete odpoveď na špecifickú situáciu, skúste ju vyhľadať v časti Najčastejšie otázky a odpovede týkajúce sa osobného bankrotu na str. 30; ak ani tam nenájdete odpoveď na svoju otázku, kontaktujte Centrum právnej pomoci vo vašom regióne, kde vám vašu otázku náležite zodpovedia.

ZÁVER

V tejto metodike sociálnej práce zameranej na protidlhové poradenstvo sme vám chceli poskytnúť užitočné informácie, ktoré vám môžu byť nápomocné pri práci s ľuďmi, ktorých úroveň finančnej gramotnosti je nízka a neraz sa kvôli tomu dostali do existenčných problémov.

Najlepšie by bolo vôbec sa nedostať do finančných ťažkostí, k tomu stačí dodržiavať základy finančnej disciplíny a mať stály príjem. To, aké základy finančnej disciplíny nám pomáhajú predchádzať finančným problémom, sme si spomínali v prvej kapitole. Je vhodné ľuďom, ktorí majú nižšiu finančnú gramotnosť, opakovane objasňovať tieto pravidlá a viesť ich k tomu, aby sa správali finančne zodpovedne.

V druhej kapitole sme sa venovali spôsobu, ako sa brániť pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Mnohí ľudia, ktorí si zobrali pôžičku alebo tovar na splátky, nevedeli, že nimi podpísovaná zmluva je v rozpore s dobrými mravmi. Je vhodné pomôcť ľuďom, ktorí neúmerne preplácajú svoje podlžnosti, brániť sa. I keď si môže človek povedať, že „keď si požičali, tak to musia vrátiť“, čo je aj pravda. Ale nie je v poriadku, ak ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí majú mnohokrát veľmi malý príjem, využívajú finančné spoločnosti a bohatnú na nich.

Tretia kapitola sa zaoberala novelou exekučného poriadku, ktorá viacero tzv. „starých exekúcií“ zastavuje, avšak i napriek tomu, si veriteľ môže žiadať to, čo mu patrí, a tak by sa ľudia nemali spoliehať na to, že ich staré exekúcie budú zabudnuté.

Štvrtá kapitola sa zaoberá „osobným bankrotom“, ktorý je pre ľudí tým posledným štádiom odľžovania, kedy už výška dlhov zďaleka prevyšuje platobné možnosti človeka. Pre ľudí, ktorí sa dostali do veľmi vážnych existenčných problémov, je „osobný bankrot“ oslobodzujúcim riešením; obzvlášť v prípade, ak nič nevlastnia.

Zvyšovanie finančnej gramotnosti je dôležité pre celú spoločnosť a veríme, že táto metodika bude prínosným pomocníkom pri predchádzaní a riešení nepriaznivých finančných situácií v rámci sociálnej práce s ľuďmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Zoznam bibliografických odkazov

CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI. Osobný bankrot. Bratislava: Centrum právnej pomoci, 2018. [brožúra]

CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI. Osobný bankrot (informačná brožúra). [online]. Bratislava: Centrum právnej pomoci, 2020. [citované 30-09-2020]. URL <https://www.centrumpravnejpomoci.sk/files/Brozury/Osobny%20bankrot_DB.pdf>

MARKECHOVÁ, M. 2019. *Novela Exekučného poriadku*. [online]. Bratislava: EPRAVO.SK, 2019. [citované 10-07-2020]. URL <<https://www.epravo.sk/top/clanky/novela-exekucneho-poriadku-aktualizovane-4610.html>>

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR. 2017. *Novela exekučného poriadku – často kladené otázky*. [online]. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR, 2017. [citované 17-07-2020]. URL <<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Novela-exekucneho-poriadku.aspx>>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA. 2019. *Stratégia Národnej banky Slovenska na podporu finančnej gramotnosti*. [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska, 2019. [citované 28-09-2020]. URL https://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/191107/NBS_StrategiaFinGram_2019.pdf

PARTNERS GROUP SK. 2014. *Ideálne finančné miery sú 10:20:30:40*. [online]. Bratislava: Partners Group SK, 2014. [citované 27-08-2020]. URL <<https://www.partnersgroup.sk/detail/idealne-financne-miery-su-10-20-30-40>>

SLOV-LEX. 2020. Zákon č. 129/2010 Z. z. [online]. Bratislava: Slov-Lex, 2020. [citované 27-08-2020]. URL <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>>

Zoznam príloh

Príloha A: Žiadosť o zaslanie duplikátov

Príloha B: Žiadosť o posúdenie platnosti zmluvy

Príloha C: Žiadosť o odklad exekúcie zo sociálnych dôvodov

Príloha A:

Meno Priezvisko, adresa

Názov spoločnosti

Ulica

XXX XX Mesto

Zaslanie duplikátov

Dole podpísaný, r. č. xxxxxx/xxxx, Vás týmto žiadam o zaslanie duplikátu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. xxxxxx a kumulovaný výpis všetkých splátok zmluvného vzťahu.

Za kladné vybavenie Vám vopred ďakujem.

S pozdravom

Miesto dátum

Podpis

Príloha B:

Meno, Priezvisko, adresa, e-mail:

Ministerstvo spravodlivosti SR

Komisia pre posudzovanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách

Župné námestie 13

813 11 Bratislava

V dňa

Žiadosť o posúdenie platnosti Zmluvy č. zo dňa od spoločnosti

Dobrý deň,

chcel/a by som Vás týmto požiadať o posúdenie platnosti vyššie uvedenej zmluvy. Mám za to, že táto zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v rozpore so zákonom. Považuje sa za bezúročnú a bez poplatkov? Dovoľujem si vás požiadať aj o posúdenie platnosti zmluvných ustanovení, zazmluvnenia úrokov, pretože sa domnievam, že mohli byť poškodené moje práva spotrebiteľa.

Za kladné vybavenie Vám vopred ďakujem.

Prílohy: Zmluva č. xxxxxx

Dodatky

Prílohy

S pozdravom

Meno Priezvisko

Príloha C:

Meno Priezvisko, adresa

Meno exekútora/-ky

Ulica

XXX XX Mesto

Žiadosť o **odklad exekúcie zo sociálnych dôvodov (Zn: spisová značka exekúcie)**

Vážený/-á pán/pani, súdny/-a exekútor/-ka,

v zmysle § 56 ods. 1 Exekučného poriadku Vás žiadam o odklad predmetnej exekúcie do XX. XX. XXXX z nasledovných dôvodov:

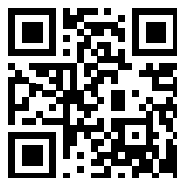
- ocitol/-la som sa v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre mňa alebo moju rodinu zvlášť nepriaznivé následky a oprávnený odkladom exekúcie nebude vážne poškodený,
- zvlášť nepriaznivým postavením rozumiem to, že ... (stručné vysvetlenie nepriaznivej sociálnej situácie žiadateľa/-ky)

S pozdravom

Miesto dátum

Podpis

Organizácia Projekt DOM.ov sa systematicky venuje problematike sociálnej inklúzie obyvateľov rómskych komún v oblasti bývania a finančného začleňovania od roku 2016. Vo svojej činnosti nadviazala na poznatky kumulované svojimi zakladajúcimi organizáciami (Človek v ohrození, n.o., Združenie Pre lepší život). Projekt DOM.ov realizuje program svojpomocnej výstavby rodinných domov do osobného vlastníctva vo viac ako 10 obciach východného a stredného Slovenska. Program je založený na úzkej spolupráci rodín ohrozených generačnou chudobou, zástupcov samospráv a terénnych sociálnych pracovníkov. Dôležitým partnerom programu je banka Slovenská sporiteľňa, ktorá poskytuje klientom programu mikropôžičky na bývanie. Program kombinuje výstavbu domov s cieľovou sociálnou prácou a vzdelávaním. Prináša mnohoraké efekty, najmä zlepšuje prístup obyvateľov MRK k primeranému legálnemu bývaniu, zvyšuje kvalitu života, mobilizuje vnútorné zdroje jednotlivcov aj celých komún, pôsobí na zamestnateľnosť aj zamestnanosť.

ISBN 978-80-973838-4-8

9 788097 383848